

गेरुवा गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ३

संख्या: ६

मिति: २०७६/०३/१०

भाग-२

गेरुवा गाउँपालिकाको सूचना

नेपालको संविधानको धारा २२६ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ उपदफा (१) बमोजिम बनेको गेरुवा गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०७६ को दफा (४) बमोजिम गेरुवा गाउँ कार्यपालिकाले मिति २०७६/०३/१० मा जारी गरेको देहाय बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

संवत् २०७६ सालको नियम नं. ६

अपागंता भएका व्यक्तिहरुको लागि परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७६

अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको लागि परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७६

प्रस्तावना

नेपालको संविधान , अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ तथा संयुक्त राष्ट्र संघले पारित गरी नेपाल सरकारले हस्ताक्षर समेत गरिसकेको अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी महासन्धी २००६ (Convention on the Rights Persons with Disabilities (CRPD) को उद्देश्य, मर्म र भावना लाई आत्मसाथ गर्दै , सामाजिक सुरक्षा समानुपातिक न्याय र नागरिक अधिकार वहालीमा स्थानिय सरकारको भूमिका र जिम्मेवारी लाई लिपीबद्ध गरी कार्यान्वयन गर्ने अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचयपत्र वितरण कार्यविधि निर्माण गरी लागू गर्ने, अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन , २०७४ को दफा ६१ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कार्यविधि निर्माण गरिएको छ ।

परिच्छेद १ **प्रारम्भिक**

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्यविधिको नाम “अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७६” रहेको छ ।

(२)यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२.परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

(क)“ऐन” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५ समेत) सम्भन्तुपर्दछ ।

(ख)“नियमालवली” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ अनुसार बन्ने नियमावली सम्भन्तुपर्दछ ।

(ग)“स्थानिय तह” भन्नाले गेरुवा गाउँपालिका सम्भन्तुपर्दछ ।

(घ)“वडा कार्यालय” भन्नाले गेरुवा गाउँपालिकाको वडा कार्यालय सम्भन्तुपर्दछ ।

(ङ)“समन्वय समिती” भन्नाले अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०७४ (पहिलो संशोधन २०७५) को दफा ४२ बमोजिमको स्थानिय समन्वय समिती सम्भन्तु पर्दछ ।

परिच्छेद २ उद्देश्य, मापदण्ड

३. उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :

(क) विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका गेरुवा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने नेपाली नागरिकहरुको पहिचान गरी उनीहरुको सेवा सुविधामा पहुँच स्थापित गर्न, त्यस्ता सेवा सुविधाहरुको लागि योजना निर्माण गर्न र स्थानिय तह देखि नै विभिन्न प्रकृतिका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको वर्गीकृत लगत राख्न सहज तुल्याउने ।

(ख) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धी २००६ (CRPD) मा नेपाल सरकारले जनाएको प्रतिबद्धता बमोजिम अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा सेवा सुविधाहरु उपलब्ध गराउन सहज बनाउने ।

(ग) अपाङ्गताको प्रकृति ,वर्गीकरण र अवस्थाका आधारमा फरक क्षमता भएका व्यक्तिले पाउने सेवा,सुविधा र अवसरको प्राथमिकीकरण गर्न सहयोग गर्ने ।

४. परिचय-पत्र वितरणका मापदण्ड देहाय बमोजिम रहेका छन् :

अपाङ्गता भएको व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा प्रकृतिका आधारमा अपाङ्गतालाई १० (दश) प्रकारमा वर्गीकरण गरिएको छ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धी ऐनको अनुसूचीमा उल्लेखित गाम्भीर्यता आधारमा गरिएको अपाङ्गताको वर्गीकरण गरी देहायका चार समूहका परिचय-पत्र वितरण गरिनेछ ।

(क) पुर्ण अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई “क” बर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ, जुन रातो रङ्गको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. व्यक्तिको शारीरिक,मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी प्रणालीहरुमा भएको क्षति र यसले ल्याएको कार्यगत विचलनको अवस्था असाध्य गम्भीर भई अरुको सहयोग लिएर पनि दैनिक जीवन सम्पादन गर्न असाध्यै कठिन हुने व्यक्तिहरु,

२. सामान्य भन्दा सामान्य दैनिक क्रियाकलापहरु पनि स्वयं गर्न नसक्ने र अन्य व्यक्तिको सहयोग आवश्यक पर्ने, तीव्र बौद्धिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको , तीव्र रुपमा अटिज्म प्रभावित व्यक्तिहरु पूर्ण रुपमा श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरु ,

३. दुई वा सोभन्दा बढी प्रकृतिका शारीरिक , मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भई सवैजसो दैनिक क्रियाकलापहरु अन्य व्यक्तिकै सहयोगमा गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु ,

४. निरन्तर रुपमा सघन हेरचाह (स्याहार सुसार) को आवश्यक परिरहने शारीरिक अपांगता भएका व्यक्ति वा मनोसामाजिक अपांगता भएका व्यक्तिहरु ।

(ख) अति अशक्त अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई “ख” वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन **निलो** रङ्गको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. शारीरिक ,मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति वा विचलन नभएतापनि निरन्तर वा अधिकांश समय सहयोगी, दोभाषे वा मानव पथप्रदर्शक आदिको सहयोगमा आफ्नो दैनिक क्रियाकलापहरु लगायत हिँडडुल र संचार गर्न कठिनाई हुने व्यक्तिहरु ,

२. मस्तिस्क पक्षघात, मेरुदण्डमा चोटपटक वा पक्षघात , हेमोफिलिया , मांशपेशी सम्बन्धी समस्या वा विचलन लगायत अन्य विभिन्न कारणले शरीरको ढाड, हात,गोडा,कम्मर आदिले काम गर्न नसकी दैनिक आवागमनको लागि ह्विलचियर प्रयोग गर्नुपर्ने अवस्थाका व्यक्तिहरु ,

३. दुवै हात कुमदेखि वा पाखुरोखि मुनी पुरै नचल्ने वा गुमाएका, विभिन्न कारणले दुवै हात र गोडा गुमाएका वा नचल्ने , कम्मरभन्दा मुनिको भाग गुमाएका वा नचल्ने , दुवै गोडा पूर्ण क्रियाशिल नभई बैशाखीको प्रयोग गर्ने व्यक्तिहरु ,

४. दृष्टिविहिन र पूर्ण दृष्टिविहिनको परिभाषा अर्न्तगत पर्ने व्यक्तिहरु,

५. संचारका लागि निरन्तर दोभाषे आवश्यक पर्ने पूर्ण रुपमा कान सुन्न नसक्ने (बहिरा) , दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न नसक्ने, सिकाइमा समस्या भएका बौद्धिक अपाङ्गता वा अटिज्म भएका व्यक्तिहरु , निरन्तर अरुको सहयोग लिइरहनुपर्ने बहुअपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ,

(ग) मध्यम अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई “ग” वर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन **पहेलो** रङ्गको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. कृत्रिम अंग,क्यालीपर, विशेष प्रकारका जुता जस्ता सहायक सामग्रीको प्रयोगबाट सामान्य हिँडडुल लगायत दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयं गर्न सक्ने,

२. विभिन्न कारणले घुँडामुनिको अंगमा मात्र प्रभाव परेको तर सहायक सामग्रीको प्रयोग नगरी पनि सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने ,

३. कुम वा पाखुरा मुनिका कम्तीमा बूढी औँला र चोरी औँला गुमाएका,

४. दुवै हातको हत्केलाभन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औँला र चोरी औँला गुमाएका,

५. दुवै गोडाको कुर्कुचाभन्दा मुनिको भाग नभएका तर सामान्य हिँडडुल गर्न सक्ने,

६. मेरुदण्डमा समस्या भई ढाड कुप्रिएको ,

७. सिकाइमा ढिलाई भएका दैनिक क्रियाकलाप स्वयं गर्न सक्ने बौद्धिक अपाङ्गता र अटिज्म भएका व्यक्तिहरु ,
८. श्रवणयन्त्रको प्रयोगबाट वा ठूलो आवाज मात्र सज्जन्सक्ने सुस्तश्रवण व्यक्तिहरु ,
९. शल्यक्रियाबाट स्वरयन्त्र भिकी घाँटीको नलीबाट मात्र बोल्नुपर्ने अवस्था भएका व्यक्तिहरु,
१०. ओठ तालु फाटेको कारण बोली अस्पष्ट भएका व्यक्तिहरु ,
११. बोल्दा अड्किने ,शब्द वा अक्षर दोहोर्याउने समस्या तीव्र भएका भकभके व्यक्तिहरु ,
१२. तीन फीट भन्दा मुनिका होचापुड्का व्यक्तिहरु ,
१३. चस्मा श्रवणयन्त्र दुवै प्रयोग गर्ने श्रवणदृष्टिविहिन व्यक्तिहरु , लेन्स वा म्याग्रीफायरको प्रयोगबाट मात्र पढ्न सक्ने न्यून दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु ,
१४. अनुवशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया) सम्बन्धी समस्या भई दैनिक हिँडडुलमा कठिनाई हुने व्यक्तिहरु ,
१५. मानसिक वा मनोसामाजिक अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु ।

(घ) सामान्य अपाङ्गता :

तल उल्लेखित अवस्थाका व्यक्तिहरुलाई “घ” बर्गको परिचय पत्र उपलब्ध गराईनेछ जुन सेतो रङ्गको पृष्ठभूमिमा जारी गरिनेछ ।

१. शारीरिक, मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी सामान्य विचलन भएका तर दैनिक जीवनका क्रियाकलापहरु स्वयम सम्पादन गर्न सक्ने व्यक्तिहरु,
२. हात वा खुट्टा केही छोटो भएका, एक हातको हत्केला भन्दा मुनी नचल्ने वा गुमाएका , एक हातको हत्केलाभन्दा मुनिका कम्तीमा बूढी औँला र चोरी औँला गुमाएका वा दुवै हातको हत्केलामुनिका कम्तीमा बूढीऔँला र चोरीऔँला भएका व्यक्तिहरु,
३. ठूलो अक्षर पढ्न नसक्ने दृष्टियुक्त व्यक्तिहरु ,
४. दुवै गोडाका सवै औँलाका भागहरु नभएका व्यक्तिहरु ,
५. श्रवणयन्त्र लगाई ठूलो आवाज सुन्ने तर बोली अस्पष्ट भएका सुस्त श्रवण व्यक्तिहरु ,

परिच्छेद ३
परिचय-पत्र ढाँचा र समन्वय समिती

५. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको परिचय पत्रको ढाँचा देहाय बमोजिम हुनेछ ।

परिचय पत्र वाहक व्यक्तिको व्यक्तिगत विवरण स्पष्ट हुने गरी नागरिकताको प्रमाण पत्रको ढाँचामा यस कार्यविधिको अनुसूची २ बमोजिम एकापट्टी नेपाली भाषामा र अर्कापट्टी अंग्रेजी भाषामा लेखिएको माथि दफा ४ मा उल्लेखित मापदण्ड अनुसार एक पृष्ठको परिचय पत्र गाम्भीर्यता आधारमा गरिएका चार वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई चार फरक रङमा उपलब्ध गराईनेछ ।

६. गाउँपालिका समन्वय समिती सम्बन्धि व्यवस्था देहायबमोजिम हुनेछ ।

(१) अपाङ्गता भएका व्यक्तिको अधिकार सम्बन्धि ऐन, २०७४ को दफा ४२ अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गर्ने समेत कार्यका लागि यस गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको स्थानिय समन्वय समिती रहनेछ ।

(क) गेरुवा गाउँपालिका उपाध्यक्ष संयोजक

(ख) गेरुवा गाउँपालिका प्रमुख पशासकिय अधिकृत सदस्य

(ग) गेरुवा गाउँपालिकाको महिला सदस्य मध्येबाट गाउँपालिकाले तोकेको महिला सदस्य सदस्य

(घ) गेरुवा गाउँपालिका भित्रका माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक
वा श्रोत व्यक्ति मध्येबाट गेरुवा गाउँपालिकाको अध्यक्षले तोकेको व्यक्ति सदस्य

(ङ) गेरुवा गाउँ कार्यपालिकाको अध्यक्षले तोकेको स्थानिय स्वास्थ्य चौकी

वा अस्पतालको चिकित्सक सदस्य

(च) गेरुवा गाउँपालिका भित्रको स्थानिय प्रहरी कार्यालय वा प्रहरी चौकीको प्रमुख तथा प्रतिनीधि

सदस्य

(छ) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको हक,हित र संरक्षणको क्षेत्रमा स्थानिय स्तरमा कार्यरत संघ संस्थाहरु मध्येबाट गाउँपालिकाको अध्यक्षले मनोनित गरेको संस्थाको प्रतिनिधि सदस्य

(ज) गेरुवा गाउँपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्येबाट समन्वय समितीले मनोनयन गरेको १ (एक) जना महिला सदस्य सहित ३ (तीन) जना सदस्य

(झ) नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका स्थानीय स्तरमा रहेका सम्बन्धित विषय हेर्ने कार्यालयको कार्यालय प्रमुख सदस्य

(ञ) गेरुवा गाउँपालिका उपाध्यक्षले तोकेको गाउँपालिकाको कर्मचारी सदस्य

(ट) महिला तथा बालबालिका शाखा हेर्ने शाखा प्रमुख वा कर्मचारी सदस्य सचिव

परिच्छेद ४
परिचय पत्र वितरण

७. परिचय पत्र वितरण प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ :

(क) अपाङ्गता भएका व्यक्तिका स्थायी ठेगाना भएको गाउँपालिकाको वडा कार्यालयमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयं निजका अभिभावक वा संरक्षकले अनुसूची १ बमोजिमको ढाँचामा परिचय पत्र प्राप्त गर्नका लागि सबै पुष्ट्याई हुने कागजातहरु सहित ३ (तीन) प्रतिपासपोर्ट साइजको अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको फोटो समावेश गरी निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(ख) दरखास्तमा आफ्नो नाम, स्थायी ठेगाना, उमेर, अपाङ्गता खुलेको लिखित प्रमाणित प्रतिलिपि,पासपोर्ट साइजको अपाङ्गता देखिने गरी खिचिएको फोटो वा अपाङ्गता देखिएको ३ (तीन) प्रति फोटो, असक्तताको गाम्भीर्यता अवस्था र शरीरका अंगहरुले गर्ने काममा आएको समस्या वा दैनिक क्रियाकलापमा हुने सिमितताहरुको विवरण संलग्न हुनुपर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि जन्मदर्ता प्रमाण पत्र वा नागरिकताको प्रमाण पत्र वा जग्गा धनी प्रमाण पुर्जा वा शैक्षिक योग्यताको प्रमाण पत्र वा मतदाता परिचय पत्र वा अपाङ्गताको आधारमा कुनै जागिर गरिरहेको भए नियुक्ति पत्र वा त्यो संस्थाले दिएको प्रमाण पत्र वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय बर्दियामा दर्ता भएका अपाङ्गता सम्बन्धी कार्य गर्ने संघसंस्थाले गरेको सिफारिस मध्ये कुनै एक वा निज व्यक्ति संग विश्वस्त हुन सक्ने आधार दिने अन्य प्रमाणित लिखितलाई आधार मानिनेछ ।

(ग) रित पुगी आएको निवेदनमा वडा कार्यालयले निवेदन प्राप्त भएको मितिले बढीमा ३ दिनभित्र निवेदकले पेश गरेका कागजातहरुको एक प्रति कार्यालयमा राखी वडा कार्यालयले सिफारिस सहित एक प्रति गाउँपालिकामा पठाउनुपर्नेछ ।

(घ) सम्बन्धित व्यक्तिले पेश गरेको निवेदन उपर कुनै कागजात वा प्रमाण नपुगी परिचयपत्रका लागि सिफारिस गर्न उपयुक्त नदेखिएमा सो व्यहोरा निवेदकलाई ७ दिन भित्रमा वडा कार्यालयले जानकारी दिनुपर्दछ ।

(ङ) वडा कार्यालयले सिफारिस गर्न नसकिने भनी दिएको जानकारी निवेदकलाई चित्त नबुझे सूचना पाएको १५ दिन भित्रमा यस गाउँपालिकामा निवेदन दिन सकिनेछ ।

(च) यसरी प्राप्त भएको निवेदन समेत समावेश राखी गाउँपालिका समन्वय समितीको बैठकमा पेश गर्नुपर्दछ । निवेदकले पेश गरेका कागजात र अन्य समभाव्य तथ्य प्रमाणका आधारमा निजले परिचय पत्र पाउने देखियो भनि स्थानिय गाउँपालिका समन्वय समितीले सिफारिस गरेमा निजलाई परिचय पत्र वितरण गरी त्यसको जानकारी निवेदक तथा वडा कार्यालयलाई समेत दिनुपर्नेछ ।

(छ) अपाङ्गता परिचय पत्रका लागि सिफारिस गर्न कुनै कठिनाई परेमा वडा कार्यालयले चिकित्सक/विशेषज्ञ वा अपाङ्गता भएका व्यक्तिका संस्थाका प्रतिनिधिसँग राय परामर्श लिन सकिनेछ ।

(ज) सामान्यतया अपाङ्गता भएका व्यक्ति स्वयंले आफ्नो परिचय पत्र बुझिलिनुपर्नेछ । अति अशक्त वा पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएको कारणले परिचय पत्र बुझिलिन आउन नसक्ने भएमा वडा कार्यालयको सिफारिसमा परिवारको सदस्य , संरक्षक वा निजको बसोबास गर्ने स्थानिय निकायका पदाधिकारीले निजलाई बुझाउने गरी बुझिलिन सक्नेछन् ।

(झ) अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त व्यक्तिहरूका वर्गीकृत लगत गाउँपालिकाले कम्प्यूटराइज गरी आफ्नो कार्यालयमा राखी चौमासिक रुपमा प्रदेश र संघको सम्बन्धित मन्त्रालयमा जानकारी गराउनुपर्नेछ ।

(ञ) गाउँपालिका समन्वय समितीले अपाङ्गता परिचयपत्र दिन भनी ठहर गरेका व्यक्तिहरूलाई गाउँपालिकाको कार्यालयले अनुसूची २ बमोजिम परिचय पत्र (अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई) निःशुल्क उपलब्ध गराउनेछ ।

(ट) अपाङ्गता परिचय पत्रमा गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको हस्ताक्षर हुनेछ । प्रचलित कानूनको अधिनमा रही अन्य अधिकृत कर्मचारीलाई समेत अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सकिनेछ ।

(ठ) प्रत्यक्ष रुपमा देखिने वा अवलोकन गर्न सकिने शारीरिक ,मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धीत व्यक्तिको हकमा अपाङ्गता परिचयपत्र प्रदान गर्ने अधिकारीले अवलोकन गरी तत्काल उपयुक्त परिचय पत्र उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

(ड) प्रत्यक्ष हेरेर अवलोकन गरेर वर्गीकरण गर्न वा परिचय पत्र प्रदान गर्न नसकिने अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको हकमा हरेक वर्ष विषय विज्ञ डाक्टर सहितको शिवीर संचालन गरी एकीन गरी अपाङ्गता परिचय पत्र उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

(ढ) अपाङ्गता परिचय पत्र परिवर्तन गर्न परेमा वा परिचयपत्र सम्बन्धी विवाद परेमा समन्वय समितीले विषय विज्ञ डाक्टरको प्राविधिक प्रतिवेदन र सल्लाह सुभाषका आधारमा विवाद निर्णय निरोपण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(ण) प्रत्यक्ष रुपमा नदेखिने वा अवलोकन गर्न नसकिने शारीरिक,मानसिक वा इन्द्रिय सम्बन्धी क्षति भएका वा प्रष्ट रुपमा छुट्याउन समस्या भएका अपाङ्गता भएका व्यक्तिका हकमा गाउँपालिका समन्वय समितीमा पेश गरी समितीको सिफारिसका आधारमा अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण गर्नुपर्नेछ ।

८. अन्य स्थानिय तहबाट अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण गर्ने :

स्थानिय ठेगानामा बसोबास नभएकका र विभिन्न अवरोध तथा शारीरिक वा मानसिक अवस्थाको गाम्भीर्यताको कारण आफ्नो स्थाई बसोबास भएको जिल्लामा गई अपाङ्गता परिचय पत्र प्राप्त गर्न असमर्थ व्यक्तिहरूका लागि निजको स्थायी बसोबास भएको स्थानको सम्बन्धित स्थानिय गाउँपालिका /नगरपालिका बाट अपाङ्गता परिचय पत्र नलिएको सुनिश्चित भएमा दफा ५ को प्रक्रिया पुरा गरी परिचय पत्र प्रदान गरेर गाउँपालिकालाई जानकारी गराउन सकिनेछ ।

९. प्रतिलिपि सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) अपाङ्गता परिचय पत्र हराइ, नासिइ वा बिग्रीइ परिचय पत्रको प्रतिलिपि लिनु पर्ने भएमा आफ्नो स्थायी ठेगाना भएको गाउँपालिकाको वडा कार्यालयमा यथार्थ विवरण र कारण खुलाई सिफारिसका लागि निवेदन दिनुपर्नेछ ।

(२) वडा कार्यालयले सबै व्यहोरा बुझि निवेदकको माग मनासिव देखिएमा अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रतिलिपि उपलब्ध गराउन प्राप्त निवेदन तथा अन्य कागजातको प्रतिलिपि वडा कार्यालयमा राखी निवेदकले पेश गरेको सक्कल कागजात सहित सिफारिस गरी गाउँपालिकामा पठाउनुपर्नेछ ।

(३) गाउँपालिकाले सिफारिस सहित प्राप्त भएको निवेदन अपाङ्गताको प्रकृति अनुसार सोभै वा गाउँपालिका समन्वय समितीमा पेश गरी समितीको निर्णय अनुसार अपाङ्गता परिचय पत्रको प्रतिलिपि निःशुल्क उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

(४) प्रतिलिपिका लागि प्राप्त भएका निवेदनका विषयमा सो परिचय पत्र बाहक व्यक्तिले पहिले प्राप्त गरेको परिचय पत्रमा हेरफेर गर्नुपर्ने देखिएमा गाउँपालिका समन्वय समितीमा पेश गरी सो समितीबाट प्राप्त निर्देशनअनुसार गर्नुपर्दछ ।

१०. यस कार्यविधिको प्रतिकूल कार्य भएमा प्रचलित कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम सजाय हुनेछ ।

११. अभिलेख सम्बन्धि व्यवस्था :

(१) सम्बन्धित वडा कार्यालयले आफ्नो क्षेत्रमा भएका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु मध्ये परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अपाङ्गताको प्रकृति र गाम्भीर्यता लगायत अन्य आवश्यक विवरण खुल्ने गरी नियमित रुपमा अध्यावधिक गरी त्यसको चौमासिक विवरण तयार गरी नियमित रुपमा गाउँपालिकामा पेश गर्नुपर्नेछ ।

(२) गाउँपालिकाले परिचय पत्र वितरण गरे पछि, यसको जानकारी परिचय पत्र प्राप्त गर्ने व्यक्तिको स्थायी ठेगाना भएको वडा कार्यालयलाई दिनुपर्दछ ।

(३) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्र भित्र रहेका कुल अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु तथा अपाङ्गता परिचय पत्र पाएका व्यक्तिहरुको अभिलेख राखी त्यसको चौमासिक प्रतिवेदन प्रदेशको सामाजिक विकास मन्त्रालय, महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक मन्त्रालय र संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयमा पठाउनुपर्नेछ ।

परिच्छेद ५ बिबिध

१२. बिबिध :

(१) गेरुवा गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्राधिकार भित्र रहेका विकट तथा दुर्गम गाउँहरुमा रहेका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण लगायतका सेवा सरल तरिकाले उपलब्ध गराउन कम्तीमा बर्षमा एक पटक ती ठाउँहरुमा परिचय पत्र वितरण सम्बन्धि घुम्ती शिविर संचालन गर्नुपर्नेछ ।

(२) यो कार्यविधि लागू हुनु अगाडी प्राप्त गरेका अपाङ्गता परिचयपत्र यस गेरुव गाउँपालिकामा बुझाई यो कार्यविधि जारी भएको मितिले १ वर्षभित्रमा यस कार्यविधि बमोजिमको परिचय पत्र लिनुपर्नेछ । यस अघि जारी भएका परिचयपत्र १ वर्षपछि स्वतः मान्य हुने छैन ।

(३) यस कार्यविधिमा भएका प्रावधानहरु अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धि ऐन र अन्य प्रचलित कानूनसँग बाझिएमा बाझिएको हदसम्म स्वतः अमान्य हुनेछ ।

(४) अपाङ्गता परिचय पत्र वितरण सम्बन्धममा यस कार्यविधिमा उल्लेख नभएको विषयमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको अधिकार सम्बन्धी ऐन र अन्य प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(५) अपाङ्ग परिचय पत्र वितरण निर्देशिका, २०६५ बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

(६) यस कार्यविधि भन्दा अघि भएका काम कारवाहीहरु स्वीकृत लागू भएको मिति देखि नै यसै बमोजिम भएको मानिनेछ ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय पत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा

अनुसूची २ : अपाङ्गता भएको व्यक्तिको परिचय पत्रको ढाँचा

अनुसूची ३ : अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा

अनुसूची ४ : अपाङ्गता परिचय पत्र विवरण कार्यालयमा राखिने दर्ता अभिलेख

अनुसूची १**अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउनको लागि दिने निवेदनको ढाँचा**

श्री प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू

मिती

गेरुवा गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय पशुपतिनगर, बर्दिया

फोटो

विषय :अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्र पाउँ ।

महोदय,

म अपाङ्गता भएको व्यक्तिको परिचयपत्र पाउन योग्य भएकोले निम्न लिखित विवरण राखी परिचयपत्र पाउन यो निवेदन पेश गरेको छु । मैले पेश गरेको विवरण ठीक साँचो छ, भुट्टा ठहरेमा प्रचलित कानूनवमोजिमको सजाय भोग्न मञ्जुर छु ।

१. नाम थर उमेर..... लिंग.....

२. प्रदेश :

३. ठेगाना :

(क) स्थायी ठेगाना :.....पालिका, वडा नं..... टोल

(ख) अस्थायी ठेगाना :.....पालिका, वडा नं..... टोल

(ग) सम्पर्क टेलिफोन वा मोवाइल नं.....

३. संरक्षक/अभिभावकको नाम थर निवेदकको नाता.....

४. संरक्षक/अभिभावकको टेलिफोन वा मोवाइल नं

५. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अपाङ्गताको प्रकार.....

६. नेपाल सरकारको परिभाषा र वर्गीकरण अनुसार अशक्तताको आधारमा अपाङ्गताको प्रकार

.....

७. शरीरको अंग,संरचना , प्रणालीमा आएको क्षतिको विवरण

.....

.....

८. क्षति भएपछि दैनिक क्रियाकलापमा आएको अवरोध वा सिमितताको विवरण

.....

९. अपाङ्गताको कारण उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

(क) रोगको दीर्घ असर

(ख) दुर्घटना

(ग) जन्मजात

(घ) सशस्त्र द्वन्द्व

(ङ) वंशाणुगत कारण

(च) अन्य

१०. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्नु पर्ने आवश्यकता भएको वा नभएको : उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

(क) भएको

(ख) नभएको

११. आवश्यकता भएको भए कस्तो प्रकारको सहायक सामाग्री प्रयोग गर्नुपर्ने हुन्छ ।

.....

१२. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्ने गरेको /नगरेको भए सामाग्रीको नाम उपयुक्त स्थानमा चिनो लगाउनुहोस् ।

(क) गर्ने गरेको

(ख) गर्ने नगरेको

१३. सहायक सामाग्री प्रयोग गर्ने गरेको भए सामाग्रीको नाम :

१४. अन्य व्यक्तिको सहयोग विना आफना कस्ता कस्ता दैनिक कार्य गर्न सक्नुहुन्छ ?

(क)..... (ख) (ग)

(घ) (ङ) (च)

१५. अन्य व्यक्तिको सहयोग लिनुहुन्छ भने कुन कुन कामको लागि लिनु हुन्छ ?

(क)..... (ख) (ग)

(घ) (ङ) (च)

१६. पछिल्लो शैक्षिक योग्यता प्राथमिक तह

(क) प्राथमिक तह

(ख) निम्न माध्यमिक तह

(ग) माध्यमिक तह

(घ) उच्च माध्यमिक तह

(ङ) स्नातक तह

(च) स्नातकोत्तर तह

(छ) विद्यावारिधी तह

१७. कुनै तालिम प्राप्त गर्नुभएको भए मुख्य तालिमहरुको नाम लेख्नुहोस् ।

.....

१८. हालको पेशा :

(क) अध्यन (ख) कृषि व्यवसाय (ग) स्वरोजगार (घ) सरकारी सेवा
 (ङ) निजी क्षेत्रमा सेवा (च) केही नगरेको (झ) अन्य

निवेदक

औँठा छाप

दाँया	बाँया

हस्ताक्षर :.....

नाम, थर :

ठेगाना :

मिती :

अनुसूची २

अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचयपत्रको ढाँचा

गेरुवा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पशुपतिनगर, बर्दिया
५ नं. प्रदेश नेपाल

परिचयपत्र नम्बर :
परिचयपत्रको प्रकार :

फोटो

अपाङ्गता परिचय पत्र

- १) नाम, थर :
- २) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला गा.पा.
- ३) जन्ममिति : ४) नागरिकता नं.
- ५) लिंग ६) रक्त समूह
- ७) अपाङ्गताको किसिम : प्रकृतिको आधारमा गम्भीरता
- ८) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर
- ९) परिचयपत्र वाहकको दस्तखत :

परिचयपत्र प्रमाणित गर्ने

औँठा छाप

दाँया	बाँया

हस्ताक्षर :

नाम, थर :

पद :

मिती :

“यो परिचयपत्र कसैले पाएमा नजिकको प्रहरी कार्यालय वा स्थानिय निकायमा बुझाईदिनुहोला”

Annex 2

Disability Identity Card Format

Geruwa Rural Municipality
Office of Rural Municipal Executive
Pashupatinagar, Bardiya
5 No. Province Nepal

Disability Identity Card

ID Card Number :

ID Card Type :

Photographs

- 1) Full Name of Person :.....
- 2) Address: Province District Rural Municipality
- 3) Date of Birth : 4) Citizenship Number
- 5) Sex 6) Blood Group
- 7) Types of Disability : On the basis of nature On the basis of Severity
- 8) Father Name/Mother Name or Guardian
- 9) Signature of ID card Holders

Approved by

Finger Print Signature

Name

Right	Left

Designation

Date

"If somebody finds this ID card, please deposit it in the nearby police station or municipality office"

अनुसूची ३**अपाङ्गता भएका व्यक्तिको कार्यालयमा राखिने अभिलेखको ढाँचा**

क्रम संख्या :

अपाङ्गता परिचयपत्र नम्बर :

परिचयपत्रको प्रकार

१) नाम,, थर

२) ठेगाना (स्थायी) प्रदेश : जिल्ला : स्थानिय तह : वडा :

३) ठेगाना (अस्थायी) प्रदेश : जिल्ला : स्थानिय तह : वडा :

४) जन्म मिति : ५) नागरिकता नं. ६) लिंग :

७) रक्त समूह : ८) विवाहित/अविवाहित :

९) बाबु/आमा वा संरक्षकको नाम, थर

१०) ठेगाना : प्रदेश जिल्ला : स्थानिय तह : वडा :

११) अपाङ्गता भएको व्यक्तिसँगको नाता :

१२) पछिल्लो शैक्षिक योग्यता :

१३) अध्यनरत विद्यालय वा कलेज : अध्यन नगरेको पढाई सकेको

१४) पेशा :

१५) अपाङ्गताको किसिम :

क) अपाङ्गताको प्रकृतिको आधारमा.....

ख) अपाङ्गताको गम्भीरताको आधारमा

१६) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिन्छ ?

१७) कस्ता दैनिक क्रियाकलापहरु गर्न सकिदैन ?

१८) सहायक सामाग्री आवश्यक : पर्ने नपर्ने

आवश्यक पर्ने भए के

१९) हाल सहायक सामाग्री : पाएको नपाएको

२०) परिचयपत्र बाहकले प्राप्त गरेका अन्य सेवा, सुविधा

२१) परिचयपत्र बाहकलाई आवश्यक परेका अन्य सेवा सुविधाहरु

२२) सेवा, सुविधा प्रदान गर्ने निकाय :.....

२४) अन्य :

प्रमाणित गर्ने अधिकारीको :

दस्तखत :

नाम , थर :

पद :

मिति

अनुसूची ४
अपाङ्गता परिचय पत्र विवरण
कार्यालयमा राखिने दर्ता अभिलेख

क्र.स.	परिचय पत्र नं.	प्राप्त मिति	अपाङ्गता व्यक्तिको नाम थर	जन्म मिति	ठेगाना	अपाङ्गताको किसिम	परिचय पत्रको प्रकार	लिंग	बाबु /आमा/ पति /पत्नी	बाजे /ससुरा	संरक्षक व्यक्तिको नाम थर फोन नं.	बुझिलिने को दस्तखत	प्रमाणित गर्नेको अधिकारीको नाम थर	फोटो	कैफियत

आज्ञाले,

धर्मराज न्यौपाने

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत